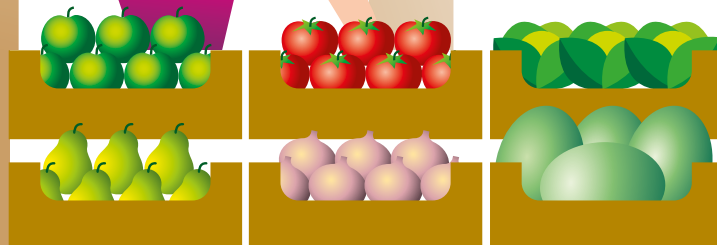
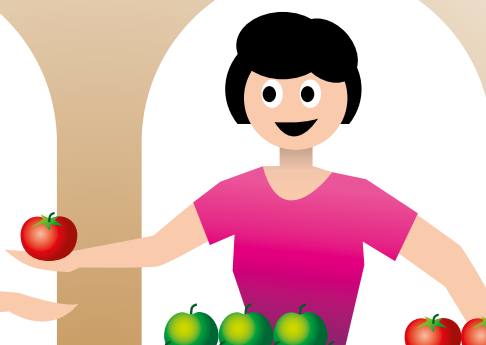
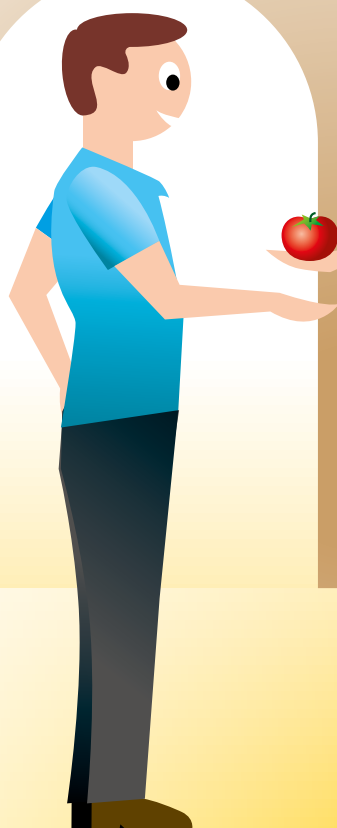

*Del tros
al mercat*

UNITAT DIDÀCTICA
MATERIAL PER AL PROFESSOR

Amb el suport de:

Visita al mercat de la fruita i verdura

*Del tros
al mercat*

1. Introducció

Aquesta activitat està dirigida a tots els cicles educatius de primària (inicial, mitjà i superior).

"Del tros al mercat" vol afavorir la compra quotidiana al mercat de la fruita i verdura com a lloc de proximitat amb el producte i el venedor. Alhora es presenta com l'exercici pràctic de l'aprenentatge que hauran de dur a terme: visita al mercat de la fruita i verdura, i treball posterior a l'aula.

Per tal de treballar més profitosament la visita al mercat, recomanem al docent fer-hi una visita prèvia.

Aquesta unitat didàctica es podria incloure dins les assignatures de Ciències Naturals o Ciències Socials i es distribuiria en dues sessions lectives: una directament al mercat i l'altra de síntesi a l'aula.

Tot seguit, s'exposen els objectius didàctics, la presentació dels continguts, les activitats, el material i els criteris d'avaluació que correspondran a la visita al mercat i al treball posterior a l'aula, sense oblidar-nos de les relacions curriculars i els temes transversals.

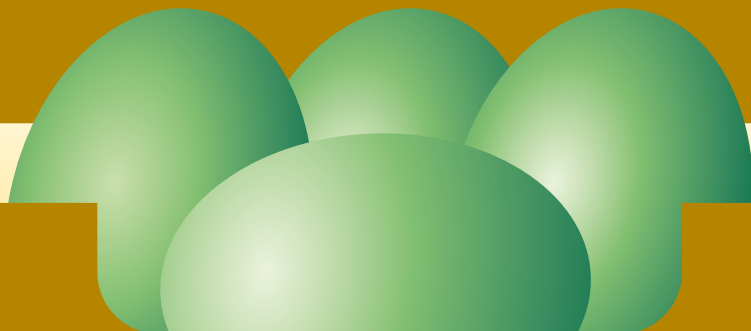
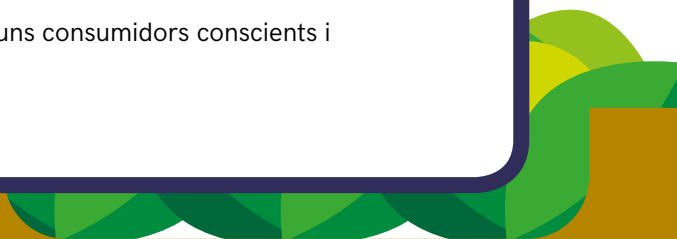
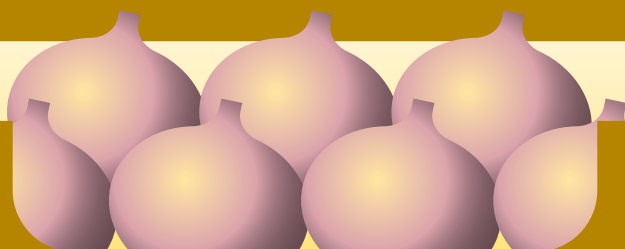
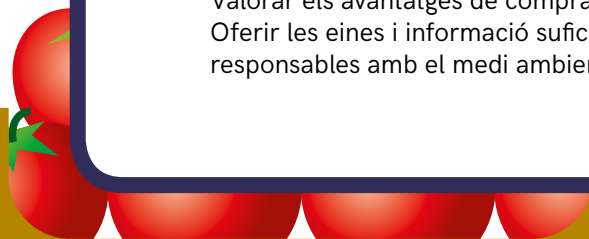
2. Objectius

2.1. Objectius generals d'àrea:

- Apreciar la riquesa alimentària que tenim.
- Valorar els mercats com a punts de proximitat i interacció social.
- Millorar els hàbits alimentaris i de consum.

2.2. Objectius didàctics:

- Relacionar els productes de l'hort amb els del mercat.
- Fixar-se en la presentació, cost i venda del producte a la parada.
- Valorar la qualitat organolèptica del producte fresc.
- Fomentar la compra de productes frescos al mercat com a hàbit quotidià.
- Reconèixer els productes de proximitat i els de llunyania.
- Entendre la temporalitat dels productes.
- Analitzar com és la parada i en què consisteix la tasca del paradista.
- Exposar els avantatges i inconvenients de comprar productes de temporada i de proximitat.
- Valorar els avantatges de comprar al mercat.
- Oferir les eines i informació suficients per aconseguir uns consumidors conscients i responsables amb el medi ambient.

3. Continguts

3.1. Conceptes

Distinció entre productes de proximitat i productes de llunyania.
Diferenciar entre productes de temporada i productes fora de temporada.
Costos, embalatge i transport d'aquests productes.
Productes de l'agricultura ecològica.
Avantatges i inconvenients de comprar productes de temporada i de proximitat.
Sostenibilitat, respecte al medi ambient.
Valorar la tasca del pagès i la del paradista.
Estendre l'ús del carro o el cistell per anar a comprar i reduir l'ús de les bosses de plàstic.

3.2. Procediments

L'activitat al mercat s'estructura en 4 punts de vista:

a) Observar el producte:

Identificar els productes que són de temporada. Comprovació a partir del calendari de l'hort.
Aspecte i estat del producte.

b) Observar la parada:

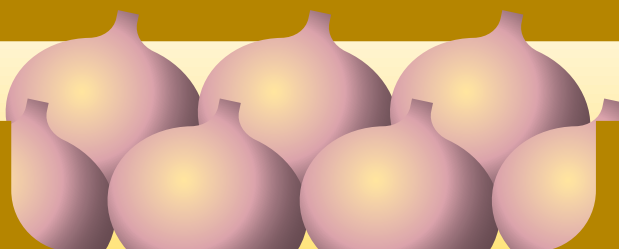
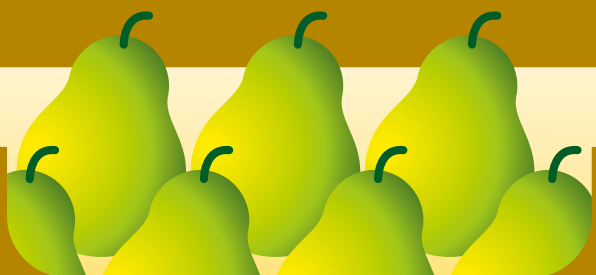
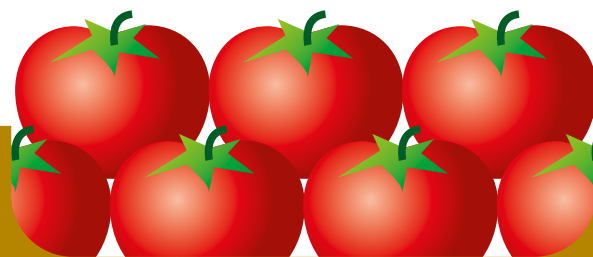
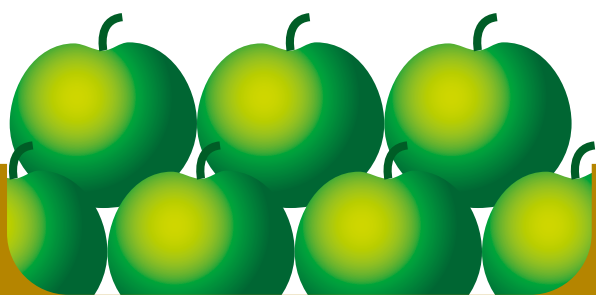
Dimensions de la parada.
Decoració i organització dels productes.
Cartells informatius de la parada.
Elements de venda: bàscula, bosses...

c) Observar el paradista:

Nombre de paradistes a la parada, edat i sexe.
Característiques de les tasques del paradista: comprar els productes al proveïdor, muntar la parada, atendre el públic, aconsellar...

d) Observar el consumidor:

Analitzar el perfil de consumidor del mercat.
Fixar-se si utilitzen bosses de plàstic, cistell o carro per comprar.
Interessar-se per si compren productes de temporada.
Interessar-se en la preferència dels consumidors per comprar al mercat.

3.3. Actituds, valors i normes

- Fomentar la transmissió oral de coneixement.
- Obtenir la informació a força d'observar curiosament i preguntar.
- Fomentar el treball en equip.
- Interacció i participació.
- Intercanviar experiències d'una manera divertida i constructiva.
- Capacitat d'autocrítica.
- Capacitat d'automotivació.
- Capacitat de prendre decisions d'una manera lliure, argumentada i individual.

4. Organització temporal

La unitat didàctica s'estructurarà en dues sessions: la primera consta d'un treball d'observació al mercat, i la segona a l'aula com a síntesi i resum de l'activitat.

Durada: Visita al mercat (1 hora i 30 minuts).

Treball posterior a l'aula (50 minuts).

5. Orientacions didàctiques

5.1. Es recomana una visita prèvia al mercat per part del/la docent per analitzar quines característiques té i poder dirigir més adequadament l'activitat.

5.2. Els alumnes es poden fixar en l'entorn on hi ha ubicat el mercat. Es pot fer una introducció explicant la història del mercat al carrer a Valls.

5.3. Es pot iniciar la visita al mercat fent una volta de reconeixement prèvia de les diferents parades per apreciar els diferents productes que s'hi poden comprar, i la grandària i localització de les diverses zones del mercat.

5.4. Els alumnes poden fixar-se en els productes de la parada relacionats amb alguna festivitat o època de l'any concreta (ex: mirar si hi ha castanyes a la tardor, raïm a finals d'any...).

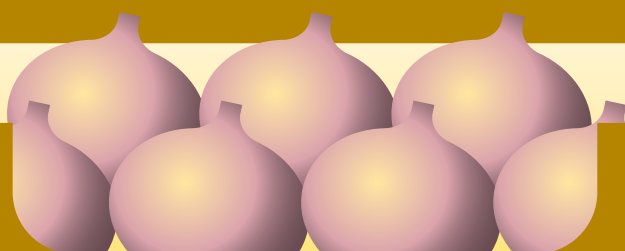
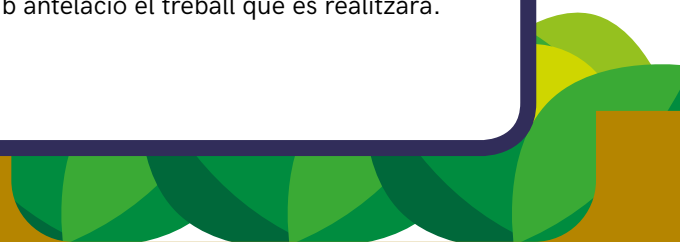
6. Avaluació

S'avaluarà l'alumne tenint en compte l'assimilació dels objectius i continguts esmentats anteriorment. Per altra banda, es revisarà el quadern didàctic omplert al llarg de la visita, així com el seu comportament. Finalment, es valorarà la participació activa de l'alumnat en el treball posterior a l'aula.

S'aconsella com a recurs opcional per acabar de fer l'avaluació una redacció per part dels alumnes, un escrit d'opinió personal narrant l'experiència viscuda.

7. Recursos

S'aconsella al/la docent contactar amb els responsables del Mercat de la fruita i verdura abans de fer la visita. D'aquesta manera el/la docent pot preparar amb antelació el treball que es realitzarà.

Descripció de l'activitat

L'activitat s'estructura en dues sessions: una primera de visita al mercat (més pràctica i d'observació) i una altra de treball posterior a l'aula, que clourà la unitat i que significarà el resum i síntesi d'aquesta.

A continuació s'exposen els objectius i les orientacions necessàries per poder dur a terme un guiatge correcte de l'activitat:

Visita al mercat

Es visitaran les parades pertinents a criteri del docent, per equips o individualment.

Cada equip o alumne disposarà d'un quadern didàctic. Aquest quadern està plantejat com una fitxa que han d'anar omplint a partir de l'observació de les parades i les preguntes que es formulen.

És una fitxa que posa atenció en els 4 elements bàsics d'observació: producte, parada, paradista i consumidor.

Es creu rellevant tenir en compte aquests quatre elements, ja que d'aquesta manera es pretén apreciar la riquesa d'informació i proximitat que implica comprar al mercat.

1. Desenvolupament de la visita al mercat:

La visita al mercat pot tenir una durada d'una hora i trenta minuts, però es pot adaptar segons la disponibilitat de l'escola. Per realitzar una visita profitosa, s'aconsella estructurar-la en diferents parts: observació de l'entorn del mercat, observació de la distribució de les parades en general i observació de parades específiques.

1.1. Observació de l'entorn del mercat

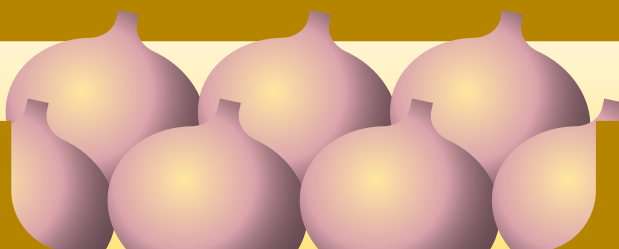
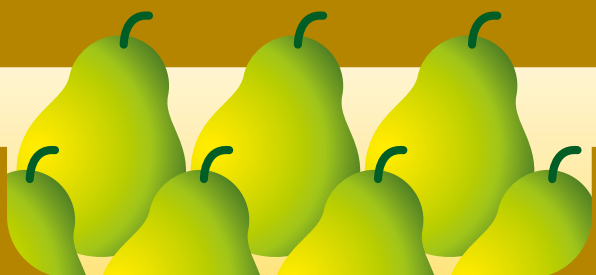
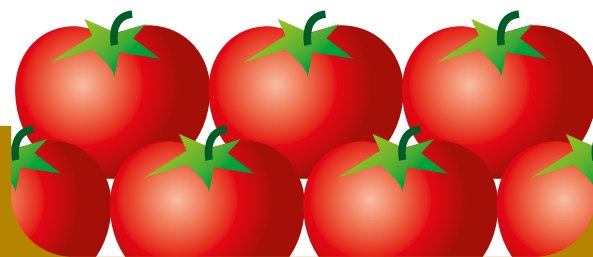
Per començar, cal presentar als alumnes l'activitat que faran i la seva dinàmica.

A continuació se'ls explicaran les normes de comportament a la zona del mercat.

Després, es distribuïran els quaderns didàctics i, a criteri del docent, es faran grups d'alumnes.

Es pactarà un punt de trobada si cal.

Per acabar, el/la docent pot suggerir als alumnes que es fixin en l'entorn del mercat, situat al bell mig del barri antic. Es pot explicar la història del mercat, atorgat a Valls el 1210 i donar context al conjunt.

1.2 Observació interior general.

En primer lloc, es proposa fer un recorregut general pel mercat per reconèixer les diferents parades que hi ha. Aquesta primera volta també és aconsellable per tal que els participants es fixin en:

l'organització de l'espai del mercat: llocs de pas, grandària, terra, distribució de les parades.
l'observació dels consumidors que passegen pel mercat.

1.3 Observació interior específica.

És el moment en què els alumnes inicien la tasca d'investigació i observació de manera més autònoma, tot i que el/la docent els supervisa.

Treball posterior a l'aula

Aquesta darrera sessió és la que clou la unitat didàctica i reforça els aprenentatges assolits durant la visita al mercat. És molt interessant enfocar-la com a repàs, però alhora com a síntesi del conjunt d'experiències viscudes pels alumnes.

En aquesta última sessió, es pretén donar una visió global a l'alumne, però alhora poder arribar conjuntament a noves conclusions i introduir algun concepte nou.

Conclusions:

Entendre els avantatges de comprar productes de temporada i proximitat al mercat.

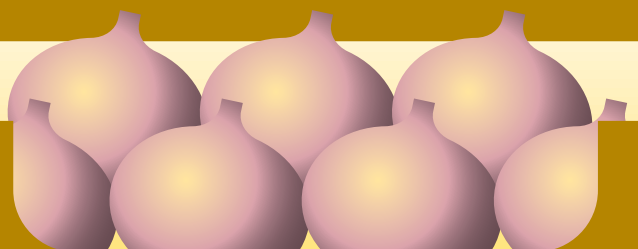
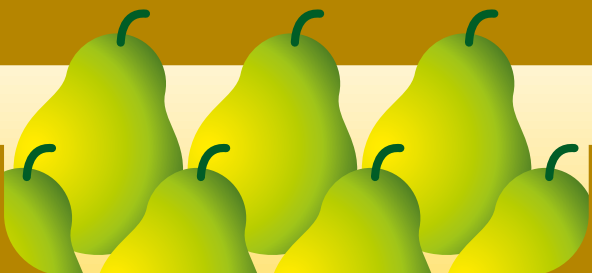
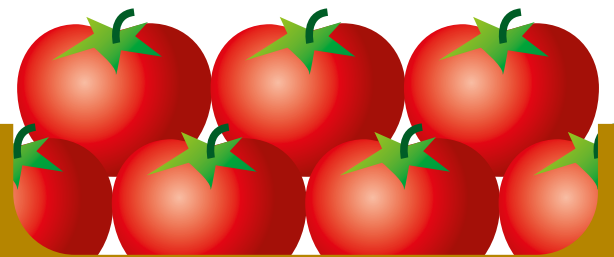
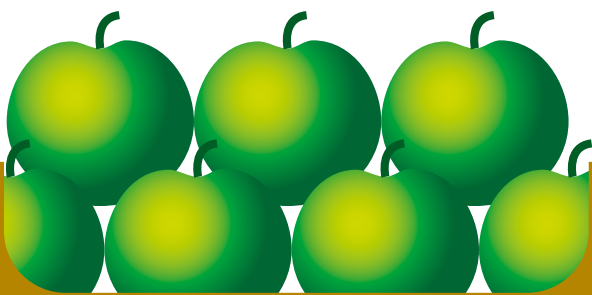
Observar que la natura és intel·ligent, ja que ella mateixa ens ofereix els productes que van en concordança amb les necessitats nutritives al llarg de l'any. Per exemple, el cultiu de tomàquets, síndries i préssecs a l'estiu respon a les necessitats hídriques del cos, ja que aquests productes tenen un alt contingut en aigua i sals minerals, mentre que a la tardor ens arriben aquelles fruites i fruits secs que se'ns guardaran per animar el llarg hivern juntament amb el gra.

Apostar pels productes locals: el fet autòcton és sempre un valor afegit per al nostre entorn.

Sostenibilitat: hàbits de consum relacionats amb el posterior impacte mediambiental.

Parlar de què implica i significa el concepte de comerç exterior.

No es tracta que els alumnes acabin amb la idea que comprar productes de fora és dolent, ja que sortim de poder adquirir altres productes que no són d'aquí. A més, Catalunya també exporta molts dels seus productes a fora, i això també és bo, ja que genera benefici.

Quadern didàctic

El quadern didàctic és una eina per a l'alumne que pretén incidir de manera directa en el treball d'observació del mercat. L'alumne haurà d'omplir les preguntes que proposa el quadern, tot fixant-se en el producte, la parada, el paradista i el consumidor.

Això es realitzarà de la manera següent:

Observant el producte

Es poden fixar en la relació dels productes de l'hort (tenint en compte el calendari de l'hort).

1. Quins productes veus a la parada que coincideixen amb el calendari de l'hort.
2. Compta i escriu quins no veus al calendari de l'hort. Demana d'on vénen i com han arribat fins aquí.

Es poden fixar en el preu dels productes.

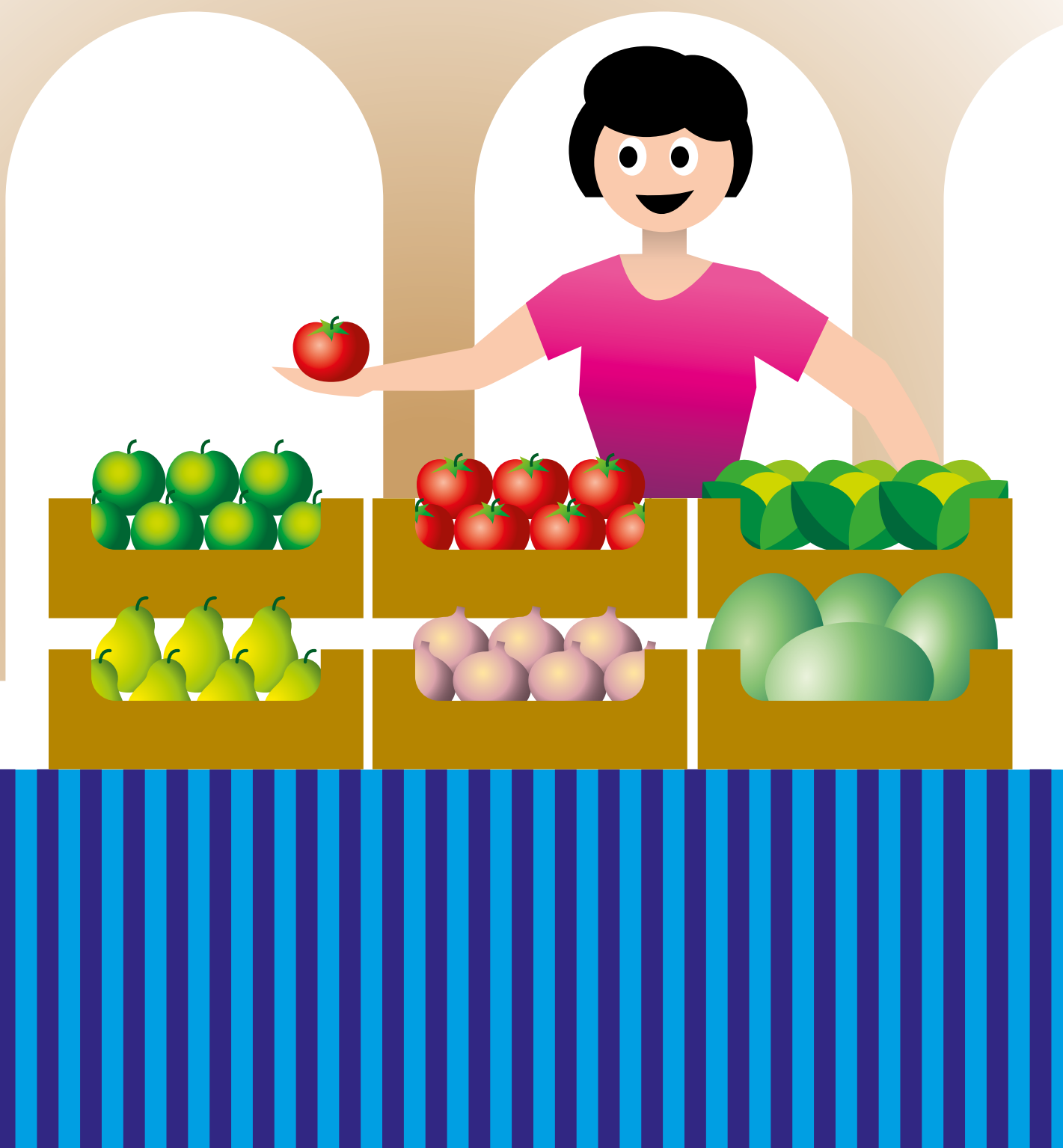
1. Fixa't si a la parada hi ha rètols dels preus o d'ofertes.
2. És més car el producte de proximitat o el de llunyania?
3. És més car el producte de temporada o el que no ho és?
4. Quines ofertes fan? Són en productes de temporada o no?

Observant el paradista

Es poden fer les observacions següents:

1. Apunta quants venedors hi ha, si són joves o grans, homes o dones...
2. Demana al paradista que et doni un consell sobre com preparar un producte que no coneixes.
3. Demana al paradista quin és el seu producte preferit i per què.

Observant el consumidor

Es poden fer les observacions següents:

1. Demana per què prefereixen comprar al mercat. Hi compren sovint?
2. Fixa't si utilitzen bosses de plàstic, bossa de roba, cistell o carro.
3. Demana'ls si compren productes de temporada.

Finalment, el/la docent pot demanar a algun grup o alumne que preguntí al paradista quins proveïdors té (d'aquesta manera podran fixar-se que la mercaderia pot provenir d'un pagès o d'un gran majorista). De la mateixa manera, es pot demanar a un grup o alumne que preguntí a algun consumidor si prefereix comprar productes de temporada o no, i per què.

CONCLUSIONS

Comprovar a partir del calendari de l'hort quins són els productes de temporada i quins no.

Comprovar que els productes de temporada són més barats que els que no ho són.

Comptar si hi ha més productes de temporada que dels altres.

Fer el mateix amb els de proximitat/llunyania.

Observar que hi ha alguns productes que, tot i ser d'aquí, són més cars que els que vénen de fora. Argumentar i analitzar-ne els motius.